

FIIA

FINNISH INSTITUTE
OF INTERNATIONAL AFFAIRS

ULKOPOLIITTISEN INSTITUUTIN TOIMINTA- JA TALOUSSUUNNITELMA VUOSILLE 2022–2025

FINNISH INSTITUTE
OF INTERNATIONAL AFFAIRS

1. Ulkopoliittisen instituutin tehtävä ja toiminnan tavoitteet

Ulkopoliittinen instituutti (UPI) on eduskunnan yhteydessä toimiva riippumaton julkinen tutkimuslaitos. Instituutti tuottaa korkeatasoista tutkimusta Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan kannalta relevanteista kansainvälisistä poliittis-taloudellisista ja Euroopan unioniin liittyvistä kysymyksistä. Ulkopoliittinen instituutti tukee ja syventää julkista keskustelua, osallistuu aihealueista käytävään tieteelliseen keskusteluun sekä tukee päätöksentekoa tuottamalla kansainvälisen tason tutkimusta. Vaikuttavuuden ja lisäarvon tuottamisen kannalta on keskeistä, että instituutin tutkimus täyttää kansainväliset laatukriteerit ja tuloksista viestitään moderneilla tavoilla tehokkaasti eri kohderyhmille.

Instituutin tavoitteena on yhdistää akateeminen ja politiikkarelevantti tutkimus. Instituutilla on vahva analyttinen osaaminen valikoiduilla tutkimusaloilla, joilla on erityistä merkitystä Suomelle sekä sen keskeisille eurooppalaisille ja kansainvälisille viiteryhmille.

Instituutin tutkimusohjelma laaditaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Nykyisen (2020–2022) tutkimusohjelman temaattisina kokonaisuuksina ovat geostrategiaan ja suurvaltapolitiikkaan keskittyvä globaali turvallisuus; Euroopan unioni, erityisesti sen ulkosuhteiden, poliittisen järjestelmän ja suurten kehityslinjojen tutkimus; sekä Euroopan unionin itäinen naapurusto ja Venäjä. Instituutin toimintaa arvioitiin instituutin kansainvälisen tieteellisen neuvoston vuonna 2017 suorittamassa laajassa tieteellisessä arvioinnissa, jossa instituutin tutkimuksen arvioitiin yleisesti ottaen olevan korkeatasoista. Arvioinnin esittämät suositukset, kuten Suomen ulkopoliitiikan tutkimuksen parempi ja selkeämpi resursointi, on toimeenpantu.

Nykyisessä tutkimusohjelmassa kannustetaan tutkimusryhmien väliseen vuorovaikutukseen ja yhteistyöhön. Samalla tuodaan esille, että on tärkeää mahdollistaa ohjelmakauden aikana ilmenevien uusien tutkimustarpeiden jouheva kytkeminen mukaan rakenteeseen. Tämä koskee erityisesti ohjelmien välisiä hankkeita, jotka perustettiin syksyn 2019 strategiatyön tuloksena. Ohjelmien välisiä joustavia hankkeita pyritään suunnittelemaan tavalla, joka tukee tutkimuskauden painopisteitä ohjelmissa.

Toiminnan yleiset tavoitteet:

- Ulkopoliittisen instituutin toiminnan perustana on korkeat akateemiset laatuvaatimukset täyttävä tieteellinen tutkimus ja siihen nojautuva laaja asiantuntemus, joka osaltaan tukee julkista keskustelua sekä päätöksentekoa.
- Ulkopoliittinen instituutti on avoin organisaatio, joka kehittää yhteistyöverkostoja alan keskeisten kotimaisten ja kansainvälisten tutkimuslaitosten ja -ryhmien kanssa sekä rakentaa aihealueeseen liittyvää osaamiskapasiteettia.
- Tutkimusohjelmaansa määrittäessään instituutti huomioi sekä akateemiset että politiikkavalmisteluun liittyvät tutkimustiedon tarpeet.
- Ulkopoliittinen instituutti reagoi joustavasti, ennakoivasti ja tehokkaasti eri sidosryhmien ja kansalaisyhteiskunnan tiedontarpeisiin.
- Ulkopoliittisen instituutin työskentelytulee olla kansainvälinen, avoin, innovatiivinen ja kannustava.
- Myös instituutin tiedonvälittämisen ja viestinnän strategisina lähtökohtina ovat tutkimusyhteisön, poliittisten päätöksentekijöiden ja kansalaiskeskustelun tarpeet.

2. Toimintaympäristön muutokset

Globaalin politiikan ja talouden muutostrendit vaikuttavat Suomen ja Euroopan kansainväliseen toimintaympäristöön. Suurvaltopoliittikka ja valtopoliittinen kilpailu on korostumassa, mikä hämähärryttää sodan ja rauhantilan välistä käsitteellistä rajaa. Globaalit rakenteelliset tekijät (globaalinen talouden muutokset, informaatioteknologinen vallankumous sekä ilmastonmuutos) tuottavat yleisiä ja alueellisia haasteita. Laajentuvan globaaliagendan hallitsemiseksi tarvittavien hallintajärjestelmien ja instituutioiden rooli on vielä hauras ja kehittyvä. Samalla esimerkiksi Afganistanin operaatiosta vetäytyminen alleviivaa uusien ratkaisujen tarvetta multilateraalissa hallinnassa. Globalisaation muuttuvat muodot muokkaavat yleisiä ja alueellisia valtarakenteita, tuottavat uudenlaisia keskinäisriippuvuuksia ja mahdollistavat muuttuvia valtopoliittikan muotoja.

Globaalin hallinnan haasteiden merkitys heijastuu kansainvälisen koordinaation ja johtajuuden puutteina keskeisiin uhkatekijöihin vastattaessa. Covid-19-koronavirustaudin haasteeseen vastaamisen ongelmat kertovat karua kieltä globaalisen varautumisen heikkoudesta ja alueellisesta epätasa-arvosta. Pandemia osoitti globaalisen järjestelmän haavoittuvuuden, mutta myös mahdollisen eriytymisen ja blokkiutumisen yhä kilpailluudessa maailmassa. Samaan aikaan tehokas vastaaminen ilmastonmuutoksen haasteeseen on vielä kysymysmerkki, vaikka esimerkiksi Yhdysvallat onkin palannut Pariisin ilmastopöytäkirjan

FINNISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

piiriin. Sitoumuksien suhde käytännön toimenpiteisiin on vielä epävarmaa. Ilmastonmuutokseen vastaamisella on myös laajoja valtopoliittisia seurauksia, ja esimerkiksi energiakäänne ja sähköistyminen vaikuttaa myös suurvalta-asetelmiin pitkäkestoisesti.

Valtioiden välisen valta-asetelman muutos on osa globaalia kehitystä. Yhdysvaltojen globaalin sitoutumisen muuttuessa ja Kiinan vaikutusvallan kasvaessa alueellisten suurvaltojen merkitys korostuu. Valtajärjestelmän maantieteellinen painopiste on siirtynyt kohti Aasian ja Tyynenmeren aluetta. Kiinan poliittisen ja taloudellisen suurvalta-aseman muotoutuminen on koko kansainvälisen järjestelmän kannalta keskeinen muutosajuri. Toisaalta Venäjän omaksuma autoritääriin poliittinen järjestelmä ja siihen nojaava toimintakykyä korostava suurvaltopoliittikka tuottaa jakolinjoja Eurooppaan. Euroopassa liberaalin maailmanjärjestyksen globaali murros yhdistyy maiden sisäiseen identiteettipoliittiseen kamppailuun. Murroksen vaikutukset heijastuvat valtioiden sisälle kansalaisyhteiskuntiin niin Euroopassa kuin Yhdysvalloissa. Mielipiteet polarisoituvat eri osissa Eurooppaa tuottaen yhteisten arvojen korostumista mutta myös ohentumista sekä poliittista levottomuutta. Kehitys on samansuuntaista myös Yhdysvalloissa, joka erityisesti presidentti Trumpin aikana vetäytyi aikaisemmista globaaleista vastuistaan ja keskittyi enemmän sisäisiin kuin ulkoisiin haasteisiin. Presidentti Bidenin aikana käsitys globaalista roolista on muuttunut, mutta sisäiset ongelmat ovat yhä keskiössä. Poliittinen ristiriitaisuus kasvaa transatlanttisessa yhteisössä. EU hakee tilanteessa omaa autonomisempaa rooliaan ja pyrkii kehittämään omia sisäisiä rakenteitaan.

Poliittiset vastakkainasettelut ja sodat Lähi-idässä ja Pohjois-Afrikassa ylläpitävät poliittista epävakautta ja tarjoavat toimintatilaa poliittisille ääriliikkeille, radikalismille ja poliittisen väkivallan muodoille. Eurooppa on altistunut näiden regressiivisten ilmiöiden leviämislle. Mahdollinen poliittinen hauraus voisi altistaa alueen ulkoisten ja alueellisten suurvaltojen vaikutukselle ja eri suurvaltojen vastakkainasettelun vaikutuksille. Lähi-itä ja Pohjois-Afrikka ovat pysyvämässä käymistilassa, vaikka esimerkiksi Afrikassa on myös huomattavaa taloudellista kasvupotentiaalia. Epävakaus ylläpitää mahdollisuutta Eurooppaan suuntautuvista uusista maahanmuuttoaaltoista.

Ulkopoliittisen instituutin lakisäätöihin tehtäviin eli instituutin tuottamaan tutkimus- ja selvitystyöhön kohdistuva kysyntä on kasvanut maailmanpolitiikan murroskaudella. Julkaistujen tutkimuksien määrä on noussut ennätystasolle, kysyntä instituutin asiantuntemusta kohtaan on noussut politiikkavalmistelun yhteydessä ja instituutin tuottama julkisen keskustelun tuki on entistä kattavampaa. Instituutin saama ulkoisen rahoituksen määrä on noussut. Instituutin henkilöstön määrää on strategisesti nostettu vastaamaan lakisäätöihin tehtäviin kohdistuvaan kysyntään. Strategisen kasvun myötä instituutti on saavuttanut vastaavien pohjoismaisten tutkimuslaitosten yleistä tasoa.

3. Toiminnan kehittäminen

Toiminnan kehittämisen painopistealueet:

- Ulkopoliittiseen instituuttiin on luotu tutkijoille uramalli, joka luo selkeät puitteet tutkijoiden uralla etenemiseen sekä mahdollistaa, tietyissä määritellyissä tilanteissa, tutkijoiden vakinaistamisen. Samalla instituuttiin luotiin selkeät tehtäväkuvaukset urapolun eri tasoille tutkijan tehtävästä aina tutkimusjohtajan ja tutkimusprofessorin vakansseihin saakka.
- Instituutissa on käynnissä kolmevuotisia ohjelmia sekä erikestoisia tutkimushankkeita. Hankkeet koostuvat projekteista, verkostoista ja keskuksista. Hankkeet luovat puitteet ulkoisen kilpaillun tiederahoituksen saamiselle sekä tutkimuksen toteuttamiselle.
- Projektien rakennetta on kiinteytetty luomalla niihin johtavan tutkijan tehtäviä, tukemalla niiden johtamista sekä palkkaamalla hankkeisiin nuorempia projektitutkijoita. Järjestely on johtanut lisääntyneeseen ulkoiseen hankerahoitukseen ja nuorempien tutkijoiden asiantuntijakapasiteetin laajentumiseen kansallisella tasolla.
- Instituutti tavoittelee laajempaa roolia Suomen Akatemian sekä EU:n rahoittamissa tutkimushankkeissa myös hankkeiden koordinaattorina. Instituutissa on käynnissä sekä Suomen Akatemian että EU:n rahoittamia hankkeita.
- Instituutti toimii aktiivisesti edistääkseen kotimaisten tutkijaresurssien vahvistamista niillä keskeisillä tutkimusaloilla, joissa pula tutkijoista on ilmeinen. Suomen ulkopoliitiikan vuodesta 2008 jatkunutta hanketta on vahvistettu ja laajennettu. Kehitystyö Kiina-keskuksen perustamiseksi on aloitettu. Yhdysvallat-keskuksen vaihtotoimintaan saatiin Jane ja Aatos Erkon säätiöltä mittava jatkorahoitus.
- Instituutti modernisoi tiedonvälittämisen ja viestinnän keinovalikoimaansa sekä sen saavutettavuutta ja vaikuttavuutta. Instituutti on ottanut käyttöön myös uusia tapahtumaformaatteja pandemia-ajan opetuksista ammentaen.

Ulkopoliittisen instituutin tutkimusohjelmassa globaalien trendien analyysi yhdistyy Suomen ja Euroopan poliittisen ja taloudellisen toimintaympäristön tutkimukseen. Kaikki tutkimus on viime kädessä palauttavissa Suomea ja sen lähiympäristöä sekä keskeisiä instituutioita koskevien muutostrendien arviointiin. Tutkimuksessa arvioidaan tätä silmällä pitäen myös Suomen politiikkaa ja asemoitumista EU:ssa sekä muissa kansainvälisissä konteksteissa ja tarjotaan perusteltuja politiikkasuosituksia ja -vaihtoehtoja.

Kolmivuotiskaudelle 2020–2022 luotu tutkimusohjelma on joustavasti asemoitu vastaamaan ympäröivän kansainvälisepoliittisen todellisuuden muutoksiin. Instituutissa toimii Globaalin turvallisuuden, Euroopan unionin sekä Venäjän ja itäisen naapuruston tutkimusohjelmat. Vuodesta 2008 lähtien instituutissa on ollut 3–4 tutkimusohjelmaa. Keskeiseen rooliin ovat nykyisten kolmen tutkimusohjelman lisäksi nousseet ohjelmien rajat ylittävät tutkimushankkeet. Muodostunut joustava kokonaisuus palvelee hyvin Ulkopoliittisen instituutin lakisääteisiä tehtäviä ja strategisia päämääriä. Ohjelmakauden painotuksia on kyetty muuttamaan kansainvälisepoliittisen tilanteen kehittyessä ennakoimattomilla tavoilla. Instituutin yleisen tutkimusohjelman mielekäs jäsentely sekä tutkimustyön johdettavuus ja joustavuus toimivat johtotähtinä tutkimusta toteutettaessa ja suunniteltaessa. Olemassa olevia ohjelmia pyritään vahvistamaan. Suomen ulkopoliittikkaa käsittelevän projektin status on myös tulevan ohjelmakauden suunnittelun keskiössä. Globaalin turvallisuuden tutkimusohjelman teemoja pyritään vahvistamaan erityisesti uuden Kiina-keskuksen avulla, jolloin ohjelmassa olisi Kiinaan ja Yhdysvaltoihin keskittyvät

FINNISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

kokonaisuudet sekä vahva ydinosaaminen globaalin hallinnan ja globaalien rakenteellisten muutosten kysymyksissä ja haasteissa.

Kuluvalla ohjelmakaudella on pyritty lisäämään ohjelmia poikkileikkaavia hankkeita, joille on luotu oma rakenne ja käytänteet. Tarkoituksena on tukea hankkeiden syntymistä instituutin tutkimuksellisen tehtävän pääpainopistealueilla sekä tutkimusalueilla, joiden luonne ei suoraan sovi ohjelmien jaotteluun. Projekteja tukemaan on palkattu nuorempia tutkijoita. Samalla ulkoisen rahoituksen saamiseksi ja hallinnoimiseksi on luotu vastuullisia vuoden mittaisia johtavan tutkijan vakansseja. Instituutin hallituksen hyväksymä uramalli mahdollistaa myös tutkimusjohtajien ja -professorien määräaikaisten tehtävien merkittävien politiikkarelevanttien tai akateemisten hankekokonaisuuksien menestykselliseksi toteuttamiseksi sekä ulkoisen lisärahoituksen hankkimiseksi.

Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa käsittelevä hanke on toiminut puitteena monille ulkoisen rahoituksen projekteille. Hanke on perustettu jo vuonna 2008 ja se on vakiintunut kiinteäksi osaksi instituutin toimintaa. Hankkeen parissa työskentelee ulkopuolisen rahoituksen tilanteesta riippuen noin 6–10 tutkijaa ja siihen osallistuu tutkijoita instituutin eri tutkimusohjelmista. Hanke tukee erityisesti Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan osaamisen sekä strategisen tason asiantuntijuuden rakentamista Suomessa.

Instituutin toimintaa on kehitetty myös siten, että instituutin painopisteenä on geotaloudellisen (geoekonomisen) voimapolitiikan tutkimus. Geoekonomia muodostaa toisen keskeisen poikkiohjelmallisen alueen, jossa instituutissa on tehty jo vuosia näkyvää kansainvälistä huippututkimusta. Aihealueella on ollut käynnissä useita pienempiä projekteja. Geoekonomia säilyy temaattisena aihealueena, eikä sille ole tarkoituksenmukaista luoda raamiksi yhtä muodollista projektia kuin Suomen ulkopoliittikan kohdalla. Aihealuetta jämäköitävät yhteiset sisäiset ja ulkoiset seminaarit, joissa käsitellään tekeillä olevia julkaisuja ja uusia tutkimuksellisia avauksia.

Ulkopoliittinen instituutti sai eduskunnalta lisätukea strategisen ennakoimisen, Venäjä-tutkimuksen ja Eurooppa-tutkimuksen kehittämiseen vuoden 2022 alusta alkaen. Samalla saatiin resursseja Kiina-kokonaisuuden kehittämiseen globaalin turvallisuuden tutkimusohjelman puitteissa. Tämä pysyväluonteinen rahoitus tukee instituutin strategisesti harkittua kasvua kohti Pohjoismaista keskitasoa, vaikkakin on huomionarvoista, että ulkopoliittisten instituuttien rahoitusta on kasvatettu huomattavasti Norjassa (NUPI), Ruotsissa (UI) ja Tanskassa (DIIS). Yhteyksien ylläpitämiseksi Pohjoismaiden instituutteihin Ulkopoliittisessa instituutissa toimii Pohjoismainen verkosto, jonka kautta koordinoidaan tutkimushankkeita ja pyritään myös löytämään tasapainoa eri maiden tutkimusprofiilien välillä. Vaikka instituutti on strategisesti kasvanut, se on edelleen jäljessä pohjoismaisia kumppaneitaan. Tämä korostaa ulkoisen rahoituksen saamisen välttämättömyyttä. Tutkimusrahoituksen tueksi instituutissa jatketaan rahoitus- ja hakemustiimin kehittämistä. Lisäpanostukset tähän osaamisalueeseen ovat tärkeitä kilpaillun tutkimusrahoituksen saamiseksi täydentämään eduskunnalta saatavaa tukea.

Poikkileikkaavat tutkimukselliset prioriteettialueet perustuvat instituutin aikaisemmalle tutkimustoiminnalle ja olemassa olevalle orgaaniselle pohjalle. Instituutin poikkiohjelmalliset strategiset painopisteet täydentävät ja tukevat ohjelmien painopisteitä suurvaltatumuksessa (Venäjä, Kiina ja Yhdysvallat), globaalin hallinnan tutkimuksessa ja Euroopan unionin ulkosuhteiden tarkastelussa. Ne

FINNISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

eivät vähennä ohjelmien prioriteettien merkitystä, vaan pyrkivät tukemaan ja tehostamaan ohjelmakauden painotuksia luomalla tutkimustyötä yhdistäviä näkökulmia sekä korostamalla ohjelmien välisiä vahvoja sidoksia.

Globaalin turvallisuuden tutkimusohjelmassa laajamittaisia keskinäisriippuvuuksia tarkastellaan suurvaltapolitiittisten valtarakenteiden ja globaalien hallintajärjestelmien dynamiikasta käsin. Tutkimusohjelma painottaa suurvaltasuhteita sekä valtapolitiikan uusia muotoja. Ohjelman sisällä toimii Yhdysvaltojen politiikan ja vallan tutkimuskeskus sekä tulevaisuudessa mahdollisesti myös Kiinaan liittyvä tutkimuksellinen kokonaisuus. Vuodesta 2013 alkaen Yhdysvaltojen globaalia taloudellista ja poliittista roolia koskeva tutkimus on eriytynyt ohjelman yhteydessä olevaksi omaksi kokonaisuudekseen sille myönnetyn merkittävän ja pitkäaikaisen ulkopuolisen rahoituksen (Jane ja Aatos Erkon säätiö) turvin. Yhdysvaltojen ulkopolitiikan ja globaalien roolin tuntemusta syvennetään tutkimuksen, tutkijavaihto-ohjelman ja kansainvälisen verkostoitumisen avulla. Kiinan kasvava strateginen merkitys vaatii panostusta sekä aluetutkimukselliseen tietoon Kiinan ulko- ja turvallisuuspolitiikasta että Kiinan merkityksen tunnistamista instituutin muilla tutkimusalueilla.

Globaalin hallinnan haasteisiin sekä muuttuvan maailmanjärjestyksen normatiivisiin trendeihin perehdytään tutkimuksellisesti. Kunkin mainitun teeman puitteissa instituuttiin luodaan tutkimus- ja asiantuntijapäätöksiä yhä tiiviimmässä kansainvälisessä vuorovaikutuksessa alan keskeisten kansainvälisten tutkimuslaitosten kanssa.

Globaali muutos ja keskinäisriippuvuudet korostuvat myös instituutin EU-tutkimusohjelmassa, jossa EU:ta lähestytään aiempaa laajemmassa globaalissa kontekstissa. EU:n ulkosuhteiden poliittisen dynamiikan ja hallinnon ohella tutkitaan globaalien valta-asetelman muutoksen vaikutuksia unionin ja sen keskeisten jäsenmaiden politiikkaan. Tästä näkökulmasta lähestytään myös unionin suuria kehitystrendejä sekä sen sisäisen poliittisen järjestelmän kehitystä. Unionin ulkosuhdetutkimuksen painopistealueet, unionin suhteet Venäjään ja itäisen kumppanuuden maihin samoin kuin naapureihin muodostavat yhtymäkohdan instituutin kahteen muuhun tutkimusohjelmaan. Ohjelmat yhdistäviin teemoihin lukeutuu myös unionin turvallisuus- ja puolustuspolitiikka, jonka kehitystä arvioidaan laajemmassa eurooppalaisessa kontekstissa. Pohjoismaista yhteistyötä ja vuorovaikutusta tarkastellaan yhtä hyvin EU:n puitteissa kuin yleisemminkin. Myös Afrikka muodostaa aihealueen, jota katetaan ohjelmien välisellä yhteistyöllä.

EU:n itäisen naapuruston ja Venäjän tutkimus lähestyy yhtäältä aluetta laajemmassa kontekstissa, mutta kartoittaa toisaalta tiiviisti Venäjän sisäisestä politiikasta ja hallinnosta ponnistavien kehityskulkujen vaikutuksia maan ulkopolitiikkaan ja alueelliseen rooliin. Venäjän ulko- ja turvallisuuspolitiikka, jonka vahvistuva geopoliittinen ulottuvuus heijastuu Venäjän globaaliin ja alueelliseen politiikkaan sekä suhteeseen Euroopan unioniin, painottuu tutkimusaiheena tulevina vuosina. Alueen tutkimuksessa myös yhteistyö Yhdysvallat-, Kiina- ja ulkopolitiikka-kokonaisuuksien kanssa on keskiössä.

Toimintaympäristön kokonaisvaltainen murros luo haasteita instituutin tutkimustoiminnalle. Instituutissa on käynnissä kattava kehitystyö seuraavalle ohjelmakaudelle 2023–2025. Tutkijoilta edellytetään kykyä akateemisen perustutkimuksen ja soveltavan tutkimuksen harjoittamiseen samanaikaisesti. Poliitiikan ja talouden korostuneet keskinäisriippuvuudet puolestaan edellyttävät kykyä

FINNISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

operoida monitieteisten lähestymistapojen kanssa. Nopeat muutokset toimintaympäristössä vaativat seuraavalta tutkimusohjelmalta joustavuutta ja mahdollisuutta ottaa pikaisesti haltuun uusia teemoja. Mainittuihin haasteisiin vastaamiseksi instituutin on kyettävä hankkimaan kansainvälisesti ansioituneita ja kokeneita ammattitutkijoita, joilla on hyvät verkostot ja jotka ovat uskottavia hakijoita ulkopuolisia tutkimusvaroja koskevassa kilpailussa. Lisäksi instituutti vahvistaa tutkimus- ja tutkijavaihtoyhteistyötä niin kotimaisten kuin kansainvälisten kumppanien kanssa.

Ulkopoliittiselle instituutille on keskeistä menestyä kilpailuissa tieteellisen rahoituksen hauissa. Suomen Akatemian ja EU:n tason haut muodostavat kriteerin instituutin korkealle tieteelliselle tasolle. Instituutti onkin pystynyt lisäämään osallistumistaan EU-rahoitteisiin hankkeisiin. Osallistumista vastaaviin hankkeisiin kasvatetaan olemassa olevien resurssien puitteissa ja samalla hyödynnetään nykyisistä hankkeista saatavia kontakteja muihin EU-rahaa hakeviin tahoihin. Synnyttävät projektit pyrkivät vahvistamaan ulkopuolisen rahoituksen saamista sekä tutkimuksen tehokasta ja korkeatasoista tuottamista.

Resursseja uudelleen kohdentamalla tutkimusohjelmaan voidaan myös tarpeen vaatiessa liittää tutkimushankkeita uusista aiheista kesken ohjelmakauden, kuten koronapandemian poliittisia vaikutuksia tarkasteleva hanke (2020–2021) osoitti. Erityisesti eduskunnan suunnasta tulevat tutkimustarpeet on perinteisesti huomioitu UPIssa ja niitä pyritään toteuttamaan resurssien nykyisissä ja tulevaisissa raameissa.

Instituutti pyrkii edistämään nuorten tutkijoiden kiinnostuksen lisäämistä selkeille suomalaisen osaamisen katvealueille. Ulkopoliittinen instituutti voi resurssiensa puitteissa tarjota sekä mentorointia että perehdytystä nuorille tutkijoille ja opiskelijoille näihin teemoihin työharjoitteluiden, seminaarien ja vierailujen kautta. Instituutin rooli on kannustaa tulevien asiantuntijoiden suuntaamista tutkijanuralle ja toimia siinä taustatukena koulutusta antaville organisaatioille, vaikka varsinaista tutkijoiden koulutusvastuuta instituutti ei lakisääteisten tehtäviensä puitteissa voikaan ottaa. Lisäksi instituutti toimii aloitteellisesti yhteisten ratkaisujen löytämiseksi asiantuntijapulaan.

Ulkopoliittinen instituutti kehittää jatkuvasti toimintansa vaikuttavuuden mittaamista esimerkiksi medianäkyvyyden ja potentiaalisen mediatavoitettavuuden seurannan, nettisivuliikenteen seurannan sekä julkaisujen lukijamääräseurannan avulla. Vaikuttavuustietoa pyritään käyttämään apuna toiminnan suunnittelussa.

FINNISH INSTITUTE
OF INTERNATIONAL AFFAIRS

4. Resurssit

4.1 Talousarviomääräraha ja muu rahoitus

Ulkopoliittisen instituutin toiminnan perusrahoitukseen on varattu vuoden 2022 talousarviossa **n. 4,1 M** euron nettomääräraha eduskunnan pääluokkaan, jonka lisäksi toimintaa rahoitetaan joiltakin osin myös valtion talousarvion ulkopuolisista rahoituslähteistä. Aikaisemmilta vuosilta säästynyttä talousarviorahaa (ns. siirtyvää erää) Upilla on myös kertaluontoisesti käytettävänä.

Vuoden 2022 talousarviossa myönnettiin lisämääräraha neljän tutkijan palkkaamiselle. Talousarviomäärärahalla palkattujen tutkijoiden määrä vuoden 2022 alussa olisi 22 tutkijaa ja kolme ohjelmanjohtajaa, eli yhteensä 25 talousarviorahoitteista tutkijanpaikkaa, jonka lisäksi tulee siirtyvällä erällä palkattavat tutkijat, joiden määrän arvioidaan olevan vuosittain 3 - 4 henkilötyövuoden tasolla.

Upin tavoitteena on vuosittain olla mukana kahdessa tai kolmessa laajemmassa monivuotisessa hankkeessa, josta vähintään yksi nojaisi vahvasti kansainväliseen rahoituslähteeseen ja yhteistyöhön. Varsinkin tulevalla ohjelmakaudella pyritään vahvistamaan EU-hankerahoituksen määrää entisestään. Upissa tullaan jatkossakin toteuttamaan myös pienempiä, maksimissaan vuoden kestäviä hankkeita, joissa rahoituslähteenä on yleensä joku kansallinen taho (esim. säätiörahoitus tai muu kilpailtu tutkimusrahoitus). Tavoitteena on, että Upissa olisi jatkuvasti käynnissä vähintään yksi Suomen akatemian rahoittama hanke sekä keskipitkän aikavälin tavoitteena on myös päästä koordinoimaan laajaa EU-rahoitteista tutkimushanketta. Rahoitusta pyritään hakemaan suunnitelmallisesti ottamalla huomioon tutkimushankkeiden sisällöllisten teemojen lisäksi myös Upin toimitilojen ja hallinnollisen kapasiteetin asettamat rajat.

4.1.1 Siirtyvä erä

Aikaisempien vuosien ylijäämistä koostuva siirtyvä erä tulee vuoden **2022** alussa olemaan n. 1,2 M euroa. Siirtyvällä erällä palkataan vuonna 2022 ja tulevan ohjelmakauden alussa aikaisempien linjausten mukaisesti vuosittain 3–4 junioritutkijaa. Tämän lisäksi uudet tutkimusohjelmien teemoja poikkileikkaavat projektit ja niihin palkattavat nuoremmat tutkijat aiheuttavat kuluja ainakin alkuvaiheessa. Näihin projekteihin haetaan myös täydentävää ulkoista rahoitusta.

Vuodelle 2022 siirtyvän erän ennakoidaan pienentyvän n. 200 000 eurolla ja vuosien 2023 - 2025 aikana n. 100 000 – 200 000 euroa vuosittain.

Edellä mainittujen seikkojen lisäksi siirtyvän erän tasoon yleisesti vaikuttavat mm. virkavapaudet, kertaluonteiset investoinnit sekä menestyminen tutkimusrahoitushauissa - näiden yhteisvaikutus usein vuorottain vähentää ja kasvattaa siirtyvän erän määrää eri vuosina.

FINNISH INSTITUTE
OF INTERNATIONAL AFFAIRS

4.1.2 Maksullisen toiminnan tulot ja ulkoinen hankerahoitus

Upilla on maksullista toimintaa n. 65 000 euron edestä, joka koostuu pääasiassa julkaisutuloista. Vuosittain on tuloutettu myös n. 25 000 euroa muita tuloja, jotka syntyvät pääasiassa tieteellisten konferenssien kutsujatahojen korvaamista matkakuluista.

Hankerahoituksen arvioitu osuus kaikista tuloista on n. 1 110 000 vuodelle 2022 ja saman tason uskotaan säilyvän vuosille 2023 – 2025. Ulkoisen rahoituksen potentiaaliseen arviotasoon tuleville vuosille vaikuttaa kulloinkin käynnissä olevien pitempiaikaisten hankkeiden määrä. Mahdollisuudet hakea ja saada ulkoista rahoitusta vaihtelee myös vuosittain ja tämä riippuu myös rahoittajien teemapainotuksista.

Jane ja Aatos Erkon säätiö on myöntänyt 900 000 euron jatkorahoituksen vuosille 2021 - 2023, mikä kohdistuu pääasiassa Yhdysvaltojen ja Suomen väliseen tutkijanvaihto-ohjelman kuluihin. Koronatilanteen vuoksi rahoituksen käytön painopiste on vuosilla 2022 – 2023. Vuoden 2021 syksyllä on täysimääräisesti käynnistynyt uusi Suomen Akatemian rahoittama tutkimushanke (TRANSCLIM), jonka vuosille 2022 – 2023 kohdistuva rahoitus UPI:lle on n. 100 000 vuosittain ja sen jälkeen n. 50 000 vuosina 2024. Vuoden 2021 loppupuolella käynnistyy EU komission rahoittama noin vuoden kestävä hanke, jossa kehitetään geoeconomista riskiarviota. Tähän hankkeen rahoitus on kokonaisuudessaan n. 375 000 euroa. Pohjoismaiden ministerineuvosto rahoittaa vuosina 2021 ja 2022 pohjoismaista huoltovarmuusyhteistyötä luotaavaa hanketta, joka on saanut 120 000 euron rahoituksen. Tutkimusyhteistyö huoltovarmuuskeskuksen kanssa jatkuu myös seuraavina vuosina. Vuodelle 2022 jatkuu myös käynnissä olevia VNTEAS hankkeita (mm. Venäjä ja Pohjois-Eurooppa hanke).

Ulkoisen rahoituksen monivuotisia hankkeita varten rekrytoidaan pääsääntöisesti talon ulkopuolelta projektitutkijoita, jotka saavat koko palkkansa hankkeesta. Lyhyempien hankkeiden tutkijaresursseja pyritään löytämään myös talon sisältä. Sivulla 12 olevassa määrärahalaskelmassa on eri vuosille jaksotettujen tulojen lisäksi ulkoisen rahoituksen menopuolelle otettu huomioon tutkijoiden palkkamenot ja muut rahoittajien hyväksymät suorat kulut kuten matkakulut.

4.1.3 Muut muutokset tuloissa ja menoissa

Seminaarien järjestämiseen liittyvät puhujien matkakulut sekä tutkijoiden omaan työhön liittyvä matkustaminen on edelleen ollut vuonna 2021 vähäistä koronapandemian takia. Samalla seminaarien fyysiseen järjestämiseen liittyvät tarjoilu- ja tilavuokratulot ovat vähentyneet, mutta tilalle on tullut jonkin verran kuluja liittyen webinaarien ja hybriditapahtumien teknisiin ratkaisuihin. Kustannustaso vuokrissa ja muissa kuluissa on noussut vuoden aikana alusta n. 2,5 % vuosivauhtia ja näillä näkymin inflaatio saattaa edelleen kiihtyä seuraavina vuosina. Isoissa kustannuserissä kuten vuokrissa tämä nousu näkyy selvimmin ja sillä on vaikutusta Upin talouteen. Muiden kustannusten kasvua ja toiminnan taloudellisuutta tarkkaillaan jatkuvasti ja samalla pyritään myös hyödyntämään valtion yhteishankintoja niissä kohdin kuin se on mahdollista.

FINNISH INSTITUTE OF INTERNATIONAL AFFAIRS

Vuoden 2022 alusta Upissa tulee olemaan merkittävästi enemmän työntekijöitä kuin vielä esim. kolme vuotta sitten, mikä aiheuttaa haasteen toimitilojen mitoituksen kannalta myös tilanteessa, jossa etätyön tekeminen tulee olemaan hieman yleisempää kuin ennen koronaa. Nykyiset tilat on alun perin mitoitettu n. 50 hengelle ja Upin henkilöstömäärä nousee n. 70 työntekijään vuoden 2022 aikana. Tähän henkilöstöluvuun on laskettu perushenkilökunnan lisäksi ulkoisella rahoituksella palkatut henkilöt, vaihto-ohjelmien kautta Upiin tulleet henkilöt sekä harjoittelijat ja siviilipalvelusta suorittavat. Upi neuvottelee lisätilan vuokraamisesta, joka laajentaisi n. 200 neliöllä nykyisiä toimitiloja.

4.2. Määrärahan lisäystarpeet vuosille 2022 – 2025:

Lisätilojen vuokraamisesta aiheutuvat kulut

Henkilöstömäärän kasvaessa on syntynyt lisätilantarve, jonka arvioidaan tällä hetkellä lisäävän vuokratuloja n. **70 000 eurolla** vuosittain.

Varautuminen toimitilavuokrien vuokrankorotuksiin

Yleinen kustannustason nousu luo paineita kustannustasoindeksiin sidotun toimitilavuokrien korottumiselle lähivuosien aikana. Vuodelle 2023 arvioitu vuokrankorotus olisi noin **15 000 euroa**, jos kaavailtu lisätila otetaan huomioon.

Tutkimusrahoituksen asiantuntija

Upin ulkopuolisen tutkimusrahoituksen kasvattaminen etenkin kansainvälisistä rahoituslähteistä vaatii jatkossa panostusta hakuprosessien ja hakuvaatimusten syvälliseen tuntemukseen. Kokeneen tutkimusrahoituksen asiantuntijan (Grant Writer) palkkaaminen lisää mahdollisuuksia kilpaillun tutkimusrahan hauissa. Tehtävän perustamiseen liittyvän lisämäärärahan tarve on **75 000 euroa**.

Lisämäärärahatarpeet yhteensä: 160 000 euroa

4.3 Määrärahalaskelma

Alla on suunnittelukauden 2022 - 2025 määrärahalaskelma vuoden 2021 hintatasossa:

Ulkopoliittisen instituutin tulot ja menot 2020-2025	2020 Tilinpäätös	2021 Tot. ennuste	2022 Tarkennettu TA	2023 TTS	2024 TTS	2025 TTS
Toimintamenot						
Palkkamenot	3 112 457	3 300 000	3 816 000	3 891 000	3 891 000	3 891 000
Muut toimintamenot	1 313 106	1 151 000	1 466 000	1 551 000	1 551 000	1 551 000
Bruttomenot (pl. siirtyvä erä)	4 425 564	4 451 000	5 282 000	5 442 000	5 442 000	5 442 000
Bruttotulot	831 564	750 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000	1 200 000
Nettomenot (pl. siirtyvä erä)	3 594 000	3 701 000	4 082 000	4 242 000	4 242 000	4 242 000
Siirtyvä erää jäljellä vuoden alussa	1 482 688	1 347 748	1 147 748	947 748	797 748	697 748
Siirtyvän erän käyttö	134 941	200 000	200 000	150 000	100 000	100 000
Arvonlisäveromenot (21.30.29)	230 382	210 000	220 000	220 000	220 000	220 000
Netto- ja alv-menot yhteensä (ml.siirtyvä erä)	3 959 322	4 111 000	4 502 000	4 612 000	4 562 000	4 562 000

4.4 Henkilöstö

Instituutilla on suunnittelukauden alussa käytössään talousarviorahalla palkattua henkilöstöä yhteensä 44 henkilötyövuotta, joista tutkimukseen kohdentuu toimintamäärärahasta n. 25 henkilötyövuotta (22 tutkijaa + 3 ohjelmajohtajaa), jonka lisäksi palkataan henkilöitä siirtyvällä erällä. Tutkijoiden HTV-määrän arvioidaan, ulkopuolinen rahoitus ja siirtyvä erä huomioon ottaen, olevan n. 37 henkilövuotta suunnittelukauden alussa. Upissa työskentelee tutkijoiden lisäksi hallintohenkilöstöä, tutkimuksen tukihenkilöstöä, viestintä – ja informaatioalan henkilöstöä sekä henkilöitä, jotka ovat vastuussa seminaarien järjestelyistä. Suunnittelukaudella jatketaan ulkoisen rahoituksen ja siirtyvän erän määrän mahdollistaessa nuorempien tutkijoiden palkkaaminen projekteihin.

Ulkopoliittisen instituutin henkilötyövuodet vuosina 2020 - 2025	2020 Toteuma	2021 Arvio	2022 Tarkennettu TA	2023 TTS	2024 TTS	2025 TTS
HTV-määrä toimintamäärärahalla (213001)	38,60	40	44	44	44	44
HTV-määrä siirtyvällä erällä	2,00	3	3	4	4	4
HTV-määrä ulkopuolisella rahoituksella	7,80	7,00	9,00	9,00	9,00	9,00
Yhteensä	48,40	50,00	56,00	57,00	57,00	57,00

FINNISH INSTITUTE
OF INTERNATIONAL AFFAIRS

5. Toiminnan tuloksellisuus

Upin omien julkaisujen määrä on viimeisen viiden vuoden aikana vakiintunut n. 50 - 60 julkaisun tasolle vuosittain. Keskimääräinen julkaisumäärä per tutkija on viime vuosina ollut n. seitsemän julkaisua per vuosi, johon sisältyvät myös Upin julkaisusarjan ulkopuoliset julkaisut (mm. tieteelliset artikkelit ja kirjat). Upi julkaisee tämän lisäksi neljä kertaa vuodessa ilmestyvää Ulkopolitiikka - lehteä, jolla on n. 2000 tilaajaa.

Upi järjestää normaaleina aikoina vuosittain n. 60 - 80 seminaarituloisuutta, joista osa on pieniä asiantuntijatilaisuuksia ja osa suurempia yleisötilaisuuksia. Koronaepidemian vuoksi tilaisuuksien formaatit ovat vakiintuneet verkkoseminaareiksi ja hybridituloisuuksiksi. Vuonna 2020 tilaisuuksien kokonaismäärä laski aikaisemmista vuosista, koska keväällä ei järjestetty juurikaan tilaisuuksia, mutta vuonna 2021 tilaisuuksien määrä on ollut suuri. Upin tutkijat ovat näkyvillä sekä kotimaisessa että tasaisesti kasvavassa määrin myös kansainvälisissä medioissa. Mediaosumien kokonaismäärä toimitetuista verkkojulkaisuista sekä keskeisistä painetuista sanomalehdistä vuodelta 2020 oli n. 4065 osumaa. Sosiaalisen median osumia oli vastaavasti 3010 kappaletta.

Helsingissä 31.10.2021

Mika Aaltola
Johtaja

Samu Paukkunen
Vara -ja hallintojohtaja